

ENSi seisukoht seksuaalsel teel levivate infektsioonide ja naiste suguteede mikrofloora molekulaardiagnostiliste paneelide osas

18. jaanuar 2013, parandatud 24. veebruar 2013

Molekulaardiagnostika on väga väärtuslik tänapäevane meetod paljude haigustekitajate, sh seksuaalsel teel levivate infektsioonide (STLI) tekitajate määramiseks.

Oleme seisukohal, et kompleksdiagnostika järele, mis määrab mitmete seksuaalsel teel levivate infektsioonide tekitajaid ja normaalsesse naiste suguteede mikrofloorasse kuuluvaid mikroobe paneelidena, puudub Eestis vajadus.

Kõiki nimetatud haigustekitajaid on võimalik määrata vastavalt patsiendi kaebustele, kliinilisele leiule ja diagnoosi hüpoteesile eraldi.

ESN juhatusele teadaolevalt ei kasutata raviasutustes sarnaseid molekulaardiagnostilisi paneele seksuaalsel teel levivate infektsioonide tekitajate ja normaalsesse naiste suguteede mikrofloorasse kuuluvate mikroobe diagnostikaks mujal maailmas.

1. Mitmeid paneelides pakutavate haigustekitajate esinemine on Eesti oludes ebatõenäoline. Näiteks *Chlamydia trachomatis* LGVd on väljaspool Aafrika endeemilisi piirkondi sh Euroopas täheldatud eelkõige meestel, kes seksivad meestega. *Haemophilus ducreyi* poolt tekitatud haavandilise haiguse juhte on kogu Euroopas vaid üksikud ning sellise väga madala esinemissageduse [levimus testitavas materjalis] juures on molekulaardiagnostika sageli valepositiivne.
2. Bakteriaalse vaginooosi diagnoos põhineb kliinilisel leiul ja bakterioskoopial ning selleks ei kasutata molekulaardiagnostikat.
3. Paneelide ülesehitus ja kasutamine võib tekitada olukordi, kus bakteri leidu seostatakse haigusega. Näiteks on tervetel naistel tupe mikroflooras *Gardnerella vaginalise*, *Atopobium vaginae*, *Mycoplasma hominise*, *Ureaplasma urealyticumi*, *Ureaplasma parvumi* leid sage. Ka kaebuste korral ei viita nende leid põhjuslikule seosele haigusega.
4. *Mycoplasma hominis*, *Ureaplasma urealyticum* ja *Ureaplasma parvum* käsitlemine suguhaigustena on eksitav.

Võimalikud ohud seoses paneelide kasutamisega:

1. Paneelide kasutamine suurendab asjatuid tervishoiukulutusi diagnostikale ning võib viia asjatutele ravikuludele,
2. Paneelide kasutamine võib põhjustada ülediagnostikat ja põhjendamatu ravi,
3. Põhjendamatu ravi suurendab ohtu antibiootikumide ravimresistentsuste tekkeks,
4. Põhjendamatu ravi on seotud tupe mikrofloora tasakaalu häirumisega ja sellest tulenevate uute probleemide tekkega (sh antibiootikumide kasutamisel tupe kandidiaas),

5. Üle- ja väärdiagnoosimine võivad põhjustada psühholoogilisi probleeme ja võib varjata psühhosomaatilisi probleeme.